

Advies Externe Veiligheid inzake ruimtelijke onderbouwing voor het bestemmingsplan
Tuskenwegen 13 Opeinde in de gemeente Smallingerland

Algemeen toetsingskader

Externe veiligheid gaat om het beperken van de kans op en het effect van een ernstig ongeval voor de omgeving door:

- het gebruik, de opslag en productie van gevaarlijke stoffen (inrichtingen);
- het transport van gevaarlijke stoffen (buisleidingen, wegen, waterwegen en spoorwegen);
- het gebruik van luchthavens.

Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het beperken van de risico's voor de burger door bovengenoemde activiteiten. Hiertoe zijn risico's gekwantificeerd, namelijk door middel van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Plaatsgebonden risico (PR)

Het PR is de berekende kans per jaar, dat een persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval bij een risicobron, aangenomen dat hij op die plaats permanent en onbeschermd verblijft.

Groepsrisico (GR)

Dit is de kans dat een groep mensen overlijdt door een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het GR moet worden gezien als een maat voor maatschappelijke ontwrichting.

Het externe veiligheidsbeleid is verankerd in diverse wet- en regelgeving. De volgende besluiten zijn relevant:

1. Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)

Met het Bevi zijn risiconormen voor externe veiligheid met betrekking tot bedrijven met gevaarlijke stoffen wettelijk vastgelegd.

2. Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb)

Op basis van het Bevb dienen plannen, vergelijkbaar met het Bevi, te worden getoetst aan de grens- en richtwaarde voor het PR en de oriëntatiewaarde voor het GR.

3. Basisnet

Het basisnet is een landelijk aangewezen netwerk voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Binnen bepaalde grenzen wordt dit vervoer over de weg, binnenwater en spoor gegarandeerd. Het basisnet heeft betrekking op de Rijksinfrastructuur: hoofdwegen (snelwegen), hoofdwaterwegen (binnenwateren) en hoofdspoorwegen (enkele uitzonderingen daargelaten). Het basisnet is vastgelegd in onder andere de Wet vervoer gevaarlijke stoffen.

4. Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt)

Voor ruimtelijke ordening in relatie tot de transportroutes is het Bevt opgesteld. Hierin zijn de regels voor de ruimtelijke ordening rondom het basisnet wettelijk vastgelegd.

5. Activiteitenbesluit milieubeheer (Activiteitenbesluit)

Het Activiteitenbesluit en de daarbij behorende regeling is de opvolger van een groot aantal AMvB's. In het Activiteitenbesluit staan algemene regels voor verschillende milieuaspecten, zoals veiligheidsafstanden waaraan voldaan moet worden.

Verantwoordingsplicht

In het Bevi, Bevb en het Bevt is onder andere een verantwoordingsplicht GR opgenomen. Deze verantwoording houdt in dat in bepaalde gevallen planologische keuzes moeten worden onderbouwd en verantwoord door het bevoegd gezag.

Opsteller:	Henk Zwiers
Datum:	7 mei 2021
Organisatie:	FUMO
Zaaknummer:	2021-FUMO-0051373

Bestemmingsplan Tuskenwegen 13 Opeinde

De gemeente Smallingerland heeft een aanvraag in behandeling voor een wijziging bestemmingsplan voor de locatie Tuskenwegen 13 in Opeinde. Met het nieuwe bestemmingsplan wil men een oud schoolgebouw naar een woongebied ten behoeve van de bouw van maximaal 10 woningen transformeren.

Het plangebied ligt in het noorden van Opeinde en wordt omringd door hoofdzakelijk woningbouw. Zie de figuur hieronder.

Figuur 1. Plangebied

Risicobronnen ten aanzien van de Ruimtelijke onderbouwing van het bestemmingsplan Tuskenwegen 13 Opeinde

Risicobronnen

Voor de inventarisatie van de aanwezige risicobronnen met de daarbij behorende veiligheidszones is de EV-Signaleringskaart (d.d. 16-04-2021) geraadpleegd. De inventarisatie levert het volgende op.

Op ruim 1,2 km vanaf de planlocatie liggen in noordwestelijke richting twee LPG-tankstations. Het invloedsgebied van de LPG-tankstations bedraagt 150 meter en deze zijn daardoor niet relevant voor deze ruimtelijke ontwikkeling. Ditzelfde geldt ook voor het LPG-tankstation in zuidelijke richting. Dit ligt op ruim 2 km vanaf de planlocatie.

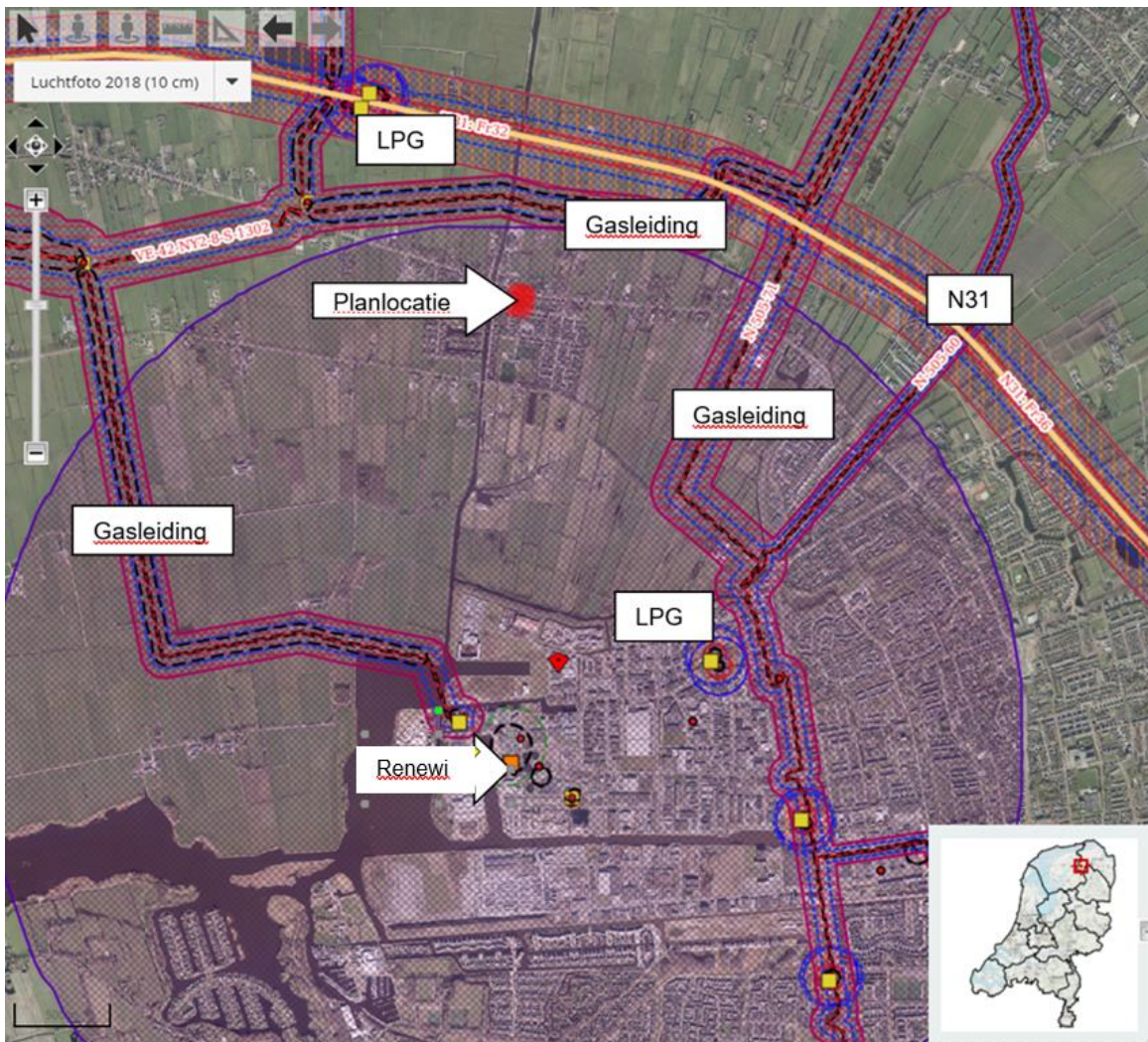
Ten noorden van de planlocatie ligt op een afstand van circa 460 meter een hoge druk aardgastransportleiding van Vermilion. Het invloedsgebied van deze transportleiding bedraagt 105 meter en is dus ook niet relevant voor de ruimtelijke ontwikkeling. Hetzelfde geldt voor de op ruim 1 km in oostelijke richting gelegen hoge druk aardgastransportleiding.

Ten zuiden van het plangebied is in Drachten het bedrijf Renewi gevestigd. Renewi valt onder het Besluit risico zware ongevallen 2015 (BRZO). In dit bedrijf zijn onder andere giftige producten aanwezig die bij een brand waar deze stoffen bij betrokken zijn, een invloedsgebied ter grootte 2,75 km veroorzaken. Het plangebied ligt op 2,3 km vanaf dit BRZO bedrijf. Het maximale effectgebied van deze inrichting is met het programma Safeti-NL berekend en wordt gevormd door de PR10⁻³⁰ contour. Voor de verantwoording van het groepsrisico wordt het maximale effectgebied als het invloedsgebied beschouwd.

De verder op grotere afstand gelegen risicobronnen, zoals de provinciale weg N31, de in westelijke richting gelegen hoge druk aardgastransportleiding zijn niet relevant voor de ruimtelijke ontwikkeling.

Van de geïnventariseerde risicobronnen is alleen het BRZO-bedrijf Renewi relevant voor de ruimtelijke ontwikkeling.

In de afbeelding hierna is een uitsnede van de EV-Signaleringskaart met de veiligheidszones weergegeven.

Figuur 2. Uitsnede EV-Signaleringskaart (16-04-2021)

Binnen het plangebied zijn geen risicobronnen aanwezig. Ook de ruimtelijke ontwikkeling maakt de realisatie van een risicobron niet mogelijk.

Plaatsgebonden risico

De inrichting Renewi valt onder het BRZO'15. Dit houdt in dat hierdoor het Bevi op deze inrichting van toepassing is en dat het bestemmingsplan moet worden getoetst aan het plaatsgebonden risico 10^{-6} per jaar en dat het groepsrisico moet worden beoordeeld en verantwoord.

Het plangebied ligt buiten de contouren van het plaatsgebonden risico van dit bedrijf. Het plan voldoet hiermee aan de grenswaarde van het plaatsgebonden risico 10^{-6} per jaar.

Groepsrisico

Daarnaast moet in het bestemmingsplan het groepsrisico worden verantwoord dat wordt veroorzaakt door het BRZO-bedrijf. De verantwoording van het GR vindt plaats binnen het invloedsgebied van deze risicobron die onder het Bevi valt.

Het plangebied ligt op circa 2,3 km vanaf Renewi en de grootte van het maximale invloedsgebied is 2,75 km. Het plangebied ligt hiermee dus aan de rand van het invloedsgebied van Renewi. Wanneer deze ruimtelijke ontwikkeling met maximaal 10 woningen, waarbij gerekend wordt met een populatie van 21 personen, in het rekenmodel wordt ingevoerd, levert dat geen toename van het groepsrisico op. Het is daarom niet noodzakelijk een QRA voor deze ruimtelijke ontwikkeling op te stellen.

De grootte van het invloedsgebied wordt veroorzaakt door de aanwezigheid van giftige stoffen binnen het bedrijf Renewi. Het scenario voor de omgeving is dat er een gifwolk kan ontstaan bij een eventuele brand bij het BRZO-bedrijf, waarbij giftige stoffen zijn betrokken. Bij een dergelijk scenario wordt de omgeving geadviseerd om naar binnen te gaan en de ramen en deuren te sluiten, ventilatiesystemen te sluiten en uit te schakelen. Bij een gifwolk is dit namelijk het enige handelingsperspectief voor de omgeving. Deze maatregel voorkomt dat personen die binnenshuis verblijven niet komen te overlijden als gevolg van een gifwolk.

Het kunnen afsluiten van ventilatiesystemen is een standaard maatregel die vanuit het huidige Bouwbesluit 2012 verplicht is voorgeschreven en dus moet worden toegepast bij deze nieuwe woningen.

In de toelichting van het bestemmingsplan moet het groepsrisico worden verantwoord. Onderdeel van deze verantwoording is gelet op artikel 12, lid 2 van het Bevi het advies van Brandweer Fryslân. De gemeente Smallingerland dient Brandweer Fryslân voor deze ruimtelijke ontwikkeling in de gelegenheid te stellen om te kunnen adviseren.

In de verantwoording van het groepsrisico dient de gemeente aan te geven dat het risico wel of niet aanvaardbaar is. Voor deze ruimtelijke ontwikkeling kan het groepsrisico aanvaardbaar worden geacht. De ruimtelijke ontwikkeling ligt namelijk aan de rand van het toxische effectgebied van Renewi. Door de afstand en tijd neemt de concentratie van giftige stoffen in een gifwolk namelijk af. Verder is van belang dat vanwege de voorwaarden die in het Bouwbesluit 2012 zijn vastgelegd, er in voldoende mate invulling kan worden gegeven aan het handelingsperspectief, zoals hiervoor is genoemd.

Conclusie

Omdat de ruimtelijke ontwikkeling binnen het invloedsgebied van een BRZO-bedrijf ligt, is externe veiligheid relevant voor het plan. Het plangebied ligt aan de rand van een mogelijke gifwolk dat kan optreden als gevolg van een brand bij Renewi waar giftige stoffen zijn betrokken. Het Bouwbesluit 2012, waaraan de nieuwe woningen moeten voldoen, bevat verplichte voorzieningen, waarmee aan het handelingsperspectief bij een gifwolk kan worden voldaan.

Ondanks maatregelen ter verhoging van de veiligheid kunnen risico's nooit voor 100% worden weggenomen. Ook na het nemen van veiligheid verhogende maatregelen zal een restrisico blijven bestaan.

Met behulp van het uitvoeren van de verantwoordingsplicht voor het GR en het advies van Brandweer Fryslân, dient het bevoegd gezag zich uit te spreken over de aanvaardbaarheid van het restrisico. Voor wat betreft de acceptatie van het restrisico dient ook het belang van de ontwikkeling meegewogen te worden. Geconcludeerd kan worden dat het aspect externe veiligheid vooralsnog geen belemmering vormt voor de haalbaarheid van voorliggend plan.